

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2486/2021
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Годоран, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Хигијена“ из Панчева, чији је пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог Града Панчева, чији је законски заступник Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате разлике накнаде трошкова за исхрану у току рада, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1538/21 од 28.04.2021. године, у седници одржаној 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1538/21 од 28.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 734/19 од 23.02.2021. године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1538/21 од 28.04.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период 01.10.2016. до 01.02.2018. исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 18.208,03 динара, са законском затезном каматом и доприносима на те износе и накнади тужиоцу парничне трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 61.513,28 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 734/19 од 23.02.2021. године, првим ставом изреке, дозвољено је ступање у парницу умешача Града Панчева на страни туженог ЈКП „Хигијена Панчево“ из Панчева. Другим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде за топли оброк у периоду од 01.10.2016. године до 01.02.2018. године исплати укупан износ од 18.208,03 динара у појединачно опредељеним месечним износима у том ставу изреке, са законском

затезном каматом од доспелости, па до исплате. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да за тужиоца на наведене месечне износе накнаде трошкова на основицу обрачуна и уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 42.756,64 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1237/21 од 25.03.2021. године, првим ставом изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртм изреке, а жалбе тужиоца, туженог и умешача на страни туженог одбијене су као неосноване. Другим ставом изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиоца, туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 08.08.2016. године до 07.02.2018. године, када му је решењем туженог број .. од 15.01.2018. године престао радни однос на пословима радног места ... у „...“ Сектору Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог. У утуженом периоду послодавац је накнаду трошкова за исхрану у току рада исплаћивао запосленима у износу од 3.500,00 динара бруто за пуно радно време, са позивом на одредбе Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14). Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике („Службени гласник РС“ бр. 27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева („Службени гласник РС“ бр. 59/2015 који је ступио на снагу 03.07.2015. године), и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу обрачуна разлике у исплаћеном износу и

обрачунатом износу по тужби на име топлог obroка достављеног првостепеном суду 10.12.2020. године, у складу са којим је тужилац определио тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. став 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 4. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева оценио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па је као основан усвојио постављени тужбени захтев.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан

1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП туженом су досуђени трошкови парничног поступка и то на име састава одговора на тужбу од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, састава жалбе у износу од 12.000,00 динара и ревизије у износу од 18.000,00 динара и таксе на ревизију и ревизијску одлуку од по 5.256,64 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**